

Verka för att våldet ska upphöra

Socialnämndens ansvar för personer som utövar våld i nära relationer

Till socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende, enligt en bestämmelse om socialnämndens ansvar som infördes i socialtjänstlagen (2001:453), SoL, i augusti 2021.

Bakgrunden är att det finns behov av att socialtjänsten har ett större fokus än tidigare på att erbjuda insatser till våldsutövare. Syftet med insatserna är att förändra våldsutövarnas beteende och förhindra att de fortsätter att utsätta sina närstående för våld.

Socialtjänsten har sedan tidigare ansvar för att ta ett helhetsgrepp och se till att familjen får den hjälp och det stöd som respektive person behöver. I och med den nya bestämmelse som infördes 2021 förtydligas det ansvaret.

Verka för att våldsutövare i nära relationer ändrar sitt beteende

Personer som utsätter eller har utsatt närstående för våld bör ha en likvärdig tillgång till insatser som syftar till att våldet ska upphöra. Det är socialnämndens ansvar att göra bedömningar i de enskilda fallen. Det är upp till varje kommun att bedöma hur verksamheten ska bedrivas och hur insatser till dessa våldsutövare ska utformas för att på bästa sätt möta de förutsättningar och behov som den enskilde har.

Vilken typ av insats som kan vara verksam för olika personer varierar. Socialnämnden bör avgöra vilken insats som bör ges med hänsyn till den enskildes förutsättningar och behov baserat på faktorer som risk för återfall och personens mottaglighet.

Exempel på hur socialnämnden kan verka för att personer som utsätter närstående för våld ska upphöra med våldet är bland annat

- påverkans- och behandlingsarbete
- stödande samtal och information om våld
- telefonrådgivning eller motiverande samtal.

Det kan röra sig om både individuellt anpassade insatser och så kallade serviceinsatser. Individuellt anpassade insatser förutsätter dock en behovsprövning i det enskilda fallet enligt 4 kap. 1 eller 2 § SoL.

Om det även finns problem med till exempel missbruk eller psykisk ohälsa, kan det finnas behov av insatser från aktörer utanför socialtjänsten. Det kan till exempel vara hälso- och sjukvården, såsom allmän rådgivning eller kontakt med en psykiatrisk mottagning.

Hänsyn till säkerheten för våldsutsatta och närstående

När socialtjänsten bedömer vilka insatser som ska erbjudas den person som utövar våld är det inte bara behoven hos våldsutövaren som ska beaktas. Hänsyn ska även alltid tas till säkerheten för de våldsutsatta och deras närstående. Exempel på faktorer som särskilt bör beaktas är om den våldsutsatta är

- ett barn
- lever i en hederskultur
- har en särskilt utsatt ställning till följd av en funktionsnedsättning.

I socialtjänstlagen betonas att socialtjänsten särskilt ska beakta säkerheten för de våldsutsatta och deras närstående. När det gäller exempelvis behandlingsarbete med män som har utövat våld mot närstående kvinnor är det av stor vikt att värna berörda kvinnors och barns säkerhet, särskilt i sammanhang

där våldsutövaren inte är frihetsberövad. Stödet och insatserna till våldsutövaren måste också kunna förenas med de eventuella insatser som riktas till de våldsutsatta.

Insatser till barn som utövar våld

Barn kan vara våldsutsatta men de kan även vara våldsutövare, till exempel mot syskon. Vid åtgärder som rör barn ska barnets bästa särskilt beaktas. Vid beslut eller andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser för barn ska vad som är bäst för barnet vara avgörande. Vad som är barnets bästa avgörs från fall till fall.

På [Kunskapsguiden.se](https://www.kunskapsguiden.se) har vi samlat kunskap, stöd och riktlinjer om våld och förtryck för dig som arbetar inom Socialtjänst och hälso- och sjukvård. Där kan du även läsa mer om våldsutövare i nära relationer och behandlingsmetoder för gruppen.

**Tillsammans kan vi stoppa
våld och förtryck**